Orędownik Urzędowy
POWIATU MORSKIEGO

Wychodzi wedle potrzeby przynajmniej raz w tygodniu. — Przedpłata miesięczna 2 złote — Poszczególny :—: numer 0,60 zł. :—:

Ogłoszenia przyjmuje się za opłatą 0,80 zł od jednołamowego wiersza drobnego druku, reklamy 1,20 zł od :—: wiersza. :—:

Redakcja: Wydział Powiatowy w Pucku. — Drukiem „Gazety Kaszubskiej" w Wejherowie.

Nr. 16 | Puck, środa, dnia 27 kwietnia 1927 r. | Rok 1

Treść:

92.
Święto Trzeciego Maja.

Dzień Trzeciego Maja, rocznica wiekopomnej „Konstytucji", urzędowo zatwierdzone największe Swięto Narodowe, należy obchodzić **jaknajuroczyściej.**

Panom Burmistrzom miasta Gdyni i Pucka wójtom, sołtysom i przeł. ob. dworskich polecam zarządzić i dopilnować wywieszenie w tym dniu chorągwi na wszystkich gmachach urzędowych, oraz w porozumieniu się z ks. ks. proboszczami, nauczycielami i miejscowemi stowarzyszeniami zorganizować w poszczególnych miejscowościach odpowiednie uroczystości tak, aby całość wypadła godnie i najokazalej **z udziałem całej ludności** i była manifestacją naszej tężyzny narodowej.

Wszystkich mieszkańców powiatu morskiego bez wyjątku wzywam, aby w dniu Trzeciego Maja, dla nas Polaków tak uroczystym, domy swe ozdobili chorągwiami narodowemi i zielenią, a przez to zadokumentowali swą miłość dla Ojczyzny.

Panowie Burmistrzowie miasta Gdyni i Pucka, panowie sołtysi i przełożeni obszarów dworskich podadzą powyższą odezwę do publicznej wiadomości.

Puck, dnia 23. IV. 1927 r.

Starosta: Zaruski.

93.
Rozporządzenie

Wydziału Powiatowego pow. morskiego w sprawie wykonania statutu o podatku od posiadania przedmiotów zbytku.

Na podstawie § 12 statutu o podatku od posiadania przedmiotów zbytku (Orędownik Urzęd. pow. morskiego z dnia 16. I. 1927 r. Nr. 3 poz. 17) oraz na podstawie § 13 statutu o samoistnym podatku komunalnym od posiadania przedmiotów zbytku w pow. wejherowskim (Oręd. Urzęd. pow. wejherowskiego z dnia 21. II. 1925 r. Nr. 7 poz. 33) rozporządza się co następuje:

§ 1.

Właściciele samochodów osobowych, motocykli, karet, wolantów i innych powozów resorowych oraz właściciele broni myśliwskiej i koni wierzchowych powinni wszystkie wyżej wymienione przedmioty i konie wierzchowe posiadane w dniu 1. I. każdego roku zgłosić w Urzędach Gminnych wzgl. przeł. ob. dw. w miejscu swego zamieszkania w terminie od 2—8 stycznia każdego roku.

W roku 1927 należy wyżej wymienione przedmioty i konie posiadane w dniu 20. IV. 1927 r. zgłosić u sołtysów wzgl. przeł. ob. dw. w terminie od 10. V.—18. V. 1927 r.

§ 2.

Zgłoszeniu podlegają wszystkie przedmioty i konie wierzchowe wymienione w § 1 niniejsze-

go rozporządzenia, niewyłączając przedmiotów uwolnionych od opodatkowania.

§ 3.

Właściciele przedmiotów i koni wierzchowych wymienionych w § 1, którzy nie zgłoszą takowych w terminach oznaczonych powyżej ulegną karze w myśl art. 62 i 67 ustawy z dnia 11. VIII. 1923 r. (Dz. Ustaw Nr. 94 poz. 747).

§ 4.

Pp. sołtysi i przeł. ob. dw. spiszą wszystkie zgłoszone przedmioty i konie wierzchowe na listę według wzoru podanego poniżej i nadeślą listę Wydziałowi Powiatowemu do dnia 20 stycznia każdego roku.

W roku 1927 nadeślą sołtysi wymienioną listę do dnia 10. V. 1927 r.

Puck, dnia 19. 4. 1927 r.

Wydział Powiatowy pow. morskiego: Bała.

wzór

L. b.	Imię i nazwisko	Ilość posiadanych							
		motocykli	samochodów do 10 sił koni	samochodów powyżej 10 sił koni	karet dwukonnych	ekwipaży resorowych 2-konnych	ekwipaży resorowych 1-konnych	broni myśliwskiej	koni wierzchowych
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

94.
Obwieszczenie

Starostwa Krajowego Pomorskiego dot. kosztów utrzymania.

Na podstawie wykazu efektywnych kosztów utrzymania pacjentów umysłowo-chorych w krajowych zakładach psychjatrycznych podwyższa się koszta utrzymania tychże pacjentów w zakładach psychjatrycznych w Kocborowie i Świeciu z dn. 1. IV. br. jak następuje:

I kl. samopłacących z Pomorza	8,00	zł	dziennie
II „ „ „ „	6,50	„	„
III „ „ „ „	3,30	„	„
III „ gminno ubog. (jak dotychcz.)	1,50	„	„

Starosta Krajowy Pomorski
(Jonas)
Naczelnik Wydziału

95.
Dot. nadesłania matrykuł sumarycznych Urzędowi Katastralnemu.

Niniejszem wzywam Panów Sołtysów do **natychmiastowego** nadesłania matrykuł sumarycznych Urzędowi Katastralnemu w Pucku.

Puck, dnia 20. 4. 1927 r.

Starosta: w. z. Bała

96.
Dot. naprawy dróg publicznych.

P. P. Burmistrzów, Sołtysów i Przeł. ob. dw. wzywam niniejszem do przeprowadzenia gruntownej reperacji dróg należących się pod względem utrzymania do Magistratu wzgl. poszczególnych gmin i ob. dw. i polecam przeprowadzenie następujących robót:

1) Wyjeżdżone koleje na drogach, oraz inne wyboje należy zarównać — bezwzględnie należy większe wyboje wyrównać żużlem lub grubym żwirem.

2) Rowy przydrożne należy wyczyścić jak również przejazdy i przepusty. Gdzie rowów przydrożnych niema, a są takowe bezwzględnie potrzebne do odwodnienia i osuszenia drogi, szczególnie na gruntach mocnych — wilgotnych — należy bezwzględnie rowy wykopać i urządzić takowe ze skapami spadzistemi 1:½ a nie niżej od 1:1.

3) Mosty i przepusty należy wyreperować tak, aby przez takowe z ciężarem od 5 ton swobodnie przejechać można. Poręcze przy mostach i przepustach słabe, spróchniałe należy zastąpić nowemi. Należy uzupełnić znaki ostrzegawcze i drogowskazy po myśli Rozp. Ministerstwa Robót Publicznych i Spraw Wewnętrznych z dnia 26. VI. 1924 r. ogłoszonego w Oręd. Pow. Nr. 45 z dnia 26. VII. 1924 r. Według § 55 powyższego rozp. winny być znaki drogowe i drogowskazy zaopatrzone czarnemi literami na białym tle. Wszystkie pisma na drogowskazach należy stosować proste t. zw. „Balkenschrift" (patrz napis na drogowskazach przy szosach).

4) Systematyczne obsadzenie dróg drzewkami należy uskutecznić w myśl Rozp. Ministra Robót Publicznych z dnia 30. VII. 1922 r. Dz. U. Nr. 8 z dnia 27. I. 1923 r. poz. 51.

5) Przy miejscach niebezpiecznych, przy drogach o wysokim nasypie, należy urządzić odpowiednie barjery lub kamienie — bezpieczniki.

Zainteresowani w razie potrzeby mogą się zwrócić o porady techniczne do Budowniczego Powiatowego który każdemu i bezpłatnie udzieli porady i ewentualnej pomocy przy przeprowadzeniu remontu drogi.

Powyższe roboty przy naprawie dróg należy uskutecznić w czasie do 1 czerwca r. b. jak również za należyte i rzeczowe przeprowadzenie remontu przy drogach czynię PP. Sołtysów i Przeł. ob. dw. odpowiedzialnymi.

P. P. Wójtów i Posterunki Pol. Państw. wzywam do przestrzegania powyższego rozp., a Pan

Burmistrz i P. P. Wójci przedłożą mi piśmiennie do dnia 10. VI. r. b. czy braki przy drogach zostały usunięte.

Puck, dnia 20. 4. 1927 r.

Starosta: Zaruski.

97.

Dot:. nominacji Burmistrza miasta Pucka p. Kamskiego na członka Komisji Przewłaszczeniowej.

Pan Wojewoda Pomorski dekretem z dnia 1 kwietnia br. l. dz. II C-3568/27 zamianował burmistrza miasta Pucka pana Kamskiego aż do odwołania członkiem Komisji Przewłaszczeniowej na powiat morski w miejsce ks. Dziekana Witkowskiego z Mechowej, którego nominacja upada wskutek przydzielenia miejscowości Mechowa do powiatu wejherowskiego.

Starosta: Zaruski.

98.

Ogłoszenie

w sprawie wystawy krajowej w Poznaniu.

W ostatnich czasach został zawiązany w Poznaniu Komitet mający na celu zorganizowanie w tem mieście Powszechnej Wystawy Krajowej w r. 1929.

Ponieważ wystawa ta mając za zadanie w pierwszym rzędzie zamanifestowanie kultury gospodarczej oraz wykazanie wzrostu rozwoju gospodarczego Państwa Polskiego, będzie miała duże znaczenie gospodarcze i polityczne, przeto proszę wszystkich obywateli powiatu, zwłaszcza sfery rolnicze i przemysłowo-handlowe udzielić Komitetowi Wystawy jaknajdalej idącego poparcia i bliżej zainteresować się wspomnianą Wystawą.

Starosta: Zaruski.

99.

Obwieszczenie.

„Niniejszem podaje się do wiadomości, że Urząd Marynarki Handlowej na wybrzeżu pomorskiem z dniem 2 maja 1927 r. przenosi się z dotychczasowej siedziby swej w Wejherowie do Gdyni i rozpocznie tam urzędowania od dnia 4 maja br.“

Wejherowo, dnia 20 kwietnia 1927 r.

Urząd Marynarki Handlowej na wybrzeżu Pomorskiem

Naczelnik Urzędu: **J. Poznański.**

100.

Obwieszczenie

w sprawie urządzenia stacji stadnika.

Podaję niniejszem do wiadomości, że Pomorska Izba Rolnicza urządziła stację stadnika u Ks. Prob. Mengla w Chylonji.

Ze stacji tej mogą gospodarze okoliczni korzystać w jaknajszerszej mierze.

Pomorska Izba Rolnicza.

101.

Komunikat Państwowego Banku Rolnego.

Pewne biura prywatne wydały do pp. wójtów i sołtysów okólniki, z których wynika, że mają one na celu ułatwianie i przyspieszanie uzyskania długoterminowych pożyczek w Państwowym Banku Rolnym, oraz, że przy ich pośrednictwie wymagany jest conajwyżej dwukrotny przyjazd rolników do Warszawy. Biura te za rzekome pośrednictwo w uzyskaniu pożyczek wymagają od rolników znacznych opłat, sięgających kilkudziesięciu lub kilkuset złotych za niewielką zgoła fatygę ze swej strony.

Państwowy Bank Rolny, pragnąc uchronić rolników przed wyzyskiem tego rodzaju pośredników, podaje niniejszem do wiadomości ogółu ludności rolniczej, że nie upoważniał takich biur do pośredniczenia w sprawach pożyczkowych, oraz że zwracania się rolników tak do tych biur jak również do wszelkich innych bez wyjątku, biur pośrednictwa oraz wogóle pośredników, jako najzupełniej bezcelowe i nieosiągające przyrzekanego wyniku, winno być bezwzględnie zaniechane, zwłaszcza, że dążeniem Banku jest załatwianie podań i udzielanie wszelkich odpowiedzi w jak najkrótszym czasie pocztą, wobec czego przyjazd petentów do Warszawy, zarówno celem złożenia podania i dokumentów, jak też podjęcia gotówki z przyznanej pożyczki są zbędne.

Po wszelkie wyjaśnienia i ułatwienia przy uzyskaniu długoterminowych pożyczek, tak parcelacyjnych, jak i inwestycyjnych, Państwowy Bank Rolny zaleca zwracać się do miejscowych społecznych organizacji rolniczych, z któremi Bank właśnie prowadzi narady na temat wykorzystania tych organizacji również i dla tych spraw. O wynikach tych narad Bank poda do wiadomości publicznej.

Jednocześnie Państwowy Bank Rolny zwraca się do pp. Rolników z wezwaniem, aby ci we własnym interesie zechcieli przyczynić się do sparaliżowania bezużytecznego, a kosztownego pośrednictwa i aby w tym celu zawiadamiali Bank o każdej propozycji uczynionej pośredników, z podaniem nazwiska i adresu takiej osoby, czy biura i z przytoczeniem wszystkich ważniejszych okoliczności, dotyczących podobnych faktów.

102.

Komunikaty Towarzystwa Czytelni Ludowych w Poznaniu.

Od a do z na 3 Maj.

Z powodu wyczerpania numeru majowego „Przeglądu Oświatowego“ wysyłamy specjalną „Jednodniówkę 3 Maja“ zawierającą kompletny materjał do zorganizowania pięknego obchodu narodowego.

A więc wiersze, gotowe odczyty, wykłady, hymny, program wieczornicy, — sposób zorganizowania całodziennej uroczystości 3 Maja. Słowem „Jednodniówka 3 Maja zawiera wszystko co jest potrzebne do obchodu od A do Z“.

Niewątpliwie wydawnictwem T. C. L. mającem się przyczynić do jak najświetniejszego obchodu Święta Narodowego zainteresują się wszystkie Komitety Powiatowe T. C. L. organizując obchody z wszystkiemi miejscowemi towarzystwami. Program ten jest także niezbędny dla szkół przy organizowaniu uroczystych obchodów szkolnych, a dla organizatorów wielce pomocnem źródłem materjałów.

Wysyła specjalną broszurę Biuro Sekretarjatu T. C. L. Grudziądz, Lipowa 28 za nadesłaniem zł. 1.

Dodatkowy materjał do urządzania wieczornicy 3 maja.

Ukazał się numer 4. kwietniowy „Przeglądu Oświatowego“ Organu Towarzystwa Czytelni Ludowych o bardzo urozmaiconej treści: Treść zeszytu: XVI Sejmik Oświatowy — 5. sp. Zofja Sokolnicka — Jaki wybierać temat do wykładu popularnego? — Ruch umysłowy: Literatura M. Rodziewiczówna — Rocznica Kraszewskiego — Komedja Fredry — Jakie wyszły nowe książki? — Słowiańszczyzna: K. Garszyńskiego: Zagadnienia ekspansji kultury polskiej — Szkolnictwo: Szkolnictwo polskie w Danji — H. Pestalozzi — Prasa Pedagogiczna — Recenzje: Religijne, Ogólne, Powieść, dla Młodzieży — Bibljografja oświatowa: Przegląd prasy — Pisma dla dzieci i młodzieży — Konstytucja 3 Maja (popularny wykład do przezroczy) — Ruch oświatowy: Wielkopolska, Górny Śląsk, Pomorze, — reszta Polski — Z Komisji oceniającej.

Cena numeru 55 gr. Do nabycia w Sekretarjacie Grudziądz, Lipowa 28.

Wielkie okręty wojenne i mały statek rybacki.

W księgach pielgrzymstwa polskiego z przedziwną pięknością opisuje wieszcz nasz Adam Mickiewicz płynące po morzu wielkie statki wojenne i statek 1 mały rybacki. Ludzie z brzegu patrzący nie mogą się nachwalić bezpieczeństwa wielkich okrętów, biadając przytem nad nieszczęsnym losem małego rybackiego statku.

Mówi Mickiewicz, że nie widzieli oni z brzegu, że na okrętach wielkich popili się majtkowie, że zbuntowali się i potłukli narzędzia potrzebne do kierowania statkiem, jakoteż iglicę magnesową. Z brzegu ludzie nie widzieli żadnej zmiany i napozór wydawały im się statki również potężne jak pierwej.

Pobłądziły jednak i potonęły okręty wielkie, nie mogąc widzieć gwiazd i nie mając iglicy magnesowej. A statek rybacki patrząc na niebo i na iglicę, nie zbłądził i doszedł do brzegu. I pokazało się, że wielkość i moc okrętów dobre są ale bez gwiazdy i kompasu niczem są. A gwiazdą jest wiara niebieska, a iglicą magnesową jest miłość ojczyzny.

Tak jasno i prosto wypowiedział Mickiewicz swój pogląd na życie narodów i społeczeństw, że porównanie narzuca nam się z niepomierną wyrazistością.

Wśród powodzi książek, druków, pism i słowa pisanego łatwo może naród uledz rozstrojowi duchowemu, może zbłądzić, może moralnie utonąć. Potężne bibljoteki taniej literatury — niby statki wielkie wojenne urządzone są z wszelkiem komfortem. Skupiają one ogrom słowa pisanego. Płyną stąd w szeroki świat, płyną po ziemiach polskich, ale przeważnie trzymają się utartych szlaków, miast — jak wielkie okręty szlaków linji komunikacyjnych.

Do tego małego zaś statku rybackiego — podobną jest książka, przyjaciel, bibljoteka nie potężna, ale za to krzepiąca na duszy, hartująca wolę i ciało. Pragnie ona dotrzeć do wszystkich, nie trzymając się wytartych szlaków kierując się gwiazdą, którą jest wiara niebieska i iglicą magnesową — miłością ojczyzny.

Otwórzmy oczy — przejrzyjmy! Niech widmo tonących olbrzymów morskich przez wieszcza naszego rzucone na ekran życia codziennego będzie dla nas przestrogą przed literaturą złą, w której objęciach toniemy. Mały statek rybacki — to symbol książki i literatury z wiarą i miłością ojczyzny. Liczebnie znacznie mniejsza — tem potężniejsza duchem nie zbłądzi i dotrze do brzegu, do najuboższej chaty i napoi ją miłością ojczyzny.

Prawda, że pomożesz małemu statkowi rybackiemu pod banderą T. C. L. wypłynąć na pełne morze, składając ofiarę w dzień święta narodowego na oświatę.

Odpowiedzialny redaktor: Przewodniczący Wydziału Powiatowego. Drukiem „Gazety Kaszubskiej“ w Wejherowie.